

Dosarul nr. 3ra-906/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Central (jud: D. Băbălău)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: V. Sîrbu, V. Mihaila, A. Minciuna)

ÎNCHEIERE

04 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Mariana Pitic
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea cererii de recurs depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de către Andrei Ionașcu împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 06 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de către Andrei Ionașcu, a fost casată integral hotărârea din 07 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central și a fost emisă o hotărâre nouă de admitere parțială a acțiunii,

c o n s t a t ă :

La data de 04 ianuarie 2018, Andrei Ionașcu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că a activat în cadrul organelor afacerilor interne începând cu 23 octombrie 1991 până la 08 octombrie 2003, iar prin ordinul CGP al MAI nr. 44 ef. din 03 octombrie 2003 a fost concediat din organele afacerilor interne în conformitate cu art. 21 pct. 14 din Legea cu privire la poliție.

A menționat că prin hotărârea din 12 mai 2016 a Judecătoriei Centru mun. Chișinău, a fost admisă acțiunea lui împotriva Ministerului Afacerilor Interne cu privire la recalcularea vechimii în muncă, fiind repus în termenul de depunere a acțiunii. A fost constatată încălcarea de către Ministerul Afacerilor Interne a termenului legal de examinare a cererii prealabile înaintate în interesele reclamantului Andrei Ionașcu la 18 septembrie 2015 și a fost obligat Ministerul Afacerilor Interne să efectueze recalcularea vechimii în muncă cu includerea în ea a avantajelor, două luni vechime pentru o lună în serviciu pe perioada 23 octombrie 1991 – 08 octombrie 2003. Prin decizia din 26 iulie

2016 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Ministerul Afacerilor Interne și a fost menținută hotărârea primei instanțe. Iar, prin încheierea irevocabilă din 02 noiembrie 2016 a Curții Supreme de Justiție, recursul Ministerului Afacerilor Interne a fost considerat inadmisibil.

A susținut că până la sfârșitul lunii noiembrie 2016 către Ministerul Afacerilor Interne au fost remise spre executare actele judecătorești menționate. Ministerul Afacerilor Interne cu întârziere, abia la 29 martie 2017 a efectuat un recalcul al vechimii în serviciu pentru fixarea pensiei la 08 octombrie 2003, constituind 25 ani 10 luni 22 zile, ceea ce stabilește mărimea pensiei de 65 %.

În acest sens a fost emis ordinul MAI nr. 68 ef. din 13 aprilie 2017 „Cu privire la executarea Hotărârii Judecătorei Centru, mun. Chișinău, din 12 mai 2016 în privința domnului Ionașcu Andrei”, prin care a fost dispusă efectuarea recalculării vechimii în muncă, cu includerea în ea a două luni vechime pentru o lună în serviciu, pe perioada 23 octombrie 1991 – 08 octombrie 2003.

Reclamantul a invocat că prin Legea nr. 282 din 16 decembrie 2016 a fost modificată Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993 și începând cu 01 ianuarie 2017, pensiile persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne se stabilesc de Casa Națională de Asigurări Sociale. Iar, conform art. 54 din această Lege, sumele pensiei neprimite la timp din vina organelor care au stabilit sau care plătesc pensia se plătesc pentru perioada precedentă fără limite în timp.

Astfel, la data de 27 iunie 2017 s-a adresat cu cerere la Casa Națională de Asigurări Sociale privind stabilirea pensiei pentru vechime în muncă, solicitând emiterea unei decizii prin care să-i fie stabilit dreptul de a primi pensie începând cu data concedierii din cadrul Ministerului Afacerilor Interne – 08 octombrie 2003, cu achitarea pensiei respective neplătite, pentru perioada de la data demisionării până în prezent, cu aplicarea coeficientului de indexare cât și a majorărilor stabilite la pensie pe perioada de referință.

A afirmat că la 24 octombrie 2017 a expediat în adresa Casei Naționale de Asigurări Sociale o cerere prealabilă, cu aceleași solicitări.

La 07 decembrie 2017 a primit răspunsul CNAS nr. I-1977/17 din 05 decembrie 2017, prin care a fost informat că la 29 iunie 2017 a fost recepționată cererea lui cu privire la stabilirea pensiei pentru vechime în muncă și în temeiul actelor prezentate, pensia i-a fost stabilită în proporție de 56 %, pentru vechimea în serviciu de 25 ani 11 luni 22 zile (50 % din suma soldei și pentru fiecare an complet de vechime în serviciu peste vechimea de 23 ani câte 3 % din sumele respectivei solde, în total 56 %), începând cu 26 iulie 2016.

Andrei Ionașcu a menționat că în pct. 5 din decizia CNAS nr. 21752-5 din 28 noiembrie 2017, este indicată data concedierii lui – 01 noiembrie 2016, pe când aceasta urma a fi indicată 08 octombrie 2003. La pct. 6 lit. f) din decizie este stabilit procentul pensiei de 56 %, pe când acesta urma a fi stabilit în mărime de 65 %, ceea ce în concluzie duce la modificarea cuantumului pensiei de bază din 510, 84 lei la 592,94 lei, cât și a celei totale.

La fel, indexarea s-a făcut numai pentru anul 2017 în mărime de 6,8 %, iar pentru perioada 08 octombrie 2013 – 28 noiembrie 2017 nu a fost efectuată. Data stabilirii pensiei este indicată în pct. 7 - 26 iulie 2016, pe când urma a fi indicată 08 octombrie

2003.

Astfel, consideră că decizia CNAS nr. 21752-5 din 28 noiembrie 2017 este parțial ilegală și anume, în partea pct. 5, pct. 6 lit. f) și pct. 7.

A afirmat că prin acțiunea nelegitimă a pârâtei de stabilire întârziată a pensiei, cât și stabilirea acesteia ilegal în partea invocată, i-a fost cauzat prejudiciu moral manifestat prin suferințe psihice, tristețe și neliniște, care s-au soldat cu pierderea încrederii în obiectivitatea organului statal, cât și alte emoții negative, legate de privarea de dreptul de a beneficia de pensie în mărimea și termenul stabilit de lege.

Reclamantul a solicitat anularea pct. 5, pct. 6 lit. f), g), i), j) și pct. 7 din decizia CNAS nr. 21752/5 din 28 noiembrie 2017 ca fiind ilegale, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să-i stabilească pensia începând cu data concedierii din cadrul Ministerului Afacerilor Interne – 08 octombrie 2003 în mărime de 65 %, cu achitarea pensiei respective pentru perioada de la data demisionării până în prezent, cu aplicarea coeficientului de indexare, cât și a majorărilor stabilite la pensie pe perioada menționată și repararea prejudiciului moral în sumă de 50 000 de lei.

La data de 21 mai 2018, Andrei Ionașcu a depus cerere de concretizare, invocând că după înaintarea acțiunii, Casa Națională de Asigurări Sociale și-a anulat decizia contestată nr. 21752-3 din 28 noiembrie 2017 și a emis decizia nr. 21752-7 din 06 februarie 2018 prin care s-au modificat pct. 5, 6 lit. f), g), i), j) și pct. 7, fiind efectuată recalcularea pensiei în mărime de 59 % cu plățile derivate stabilite.

Consideră că decizia din 06 februarie 2018 este neîntemeiată, din următoarele motive, În fapt, pârâta recunoaște în ultima decizie că data eliberării din serviciu a reclamantului este 08 octombrie 2003, însă stabilește pensia din 29 iunie 2016 – fără termen. Astfel, pensia urma a fi stabilită din data de 08 octombrie 2003, în mărime de 65 %. La fel, este eronat indicată și vechimea de 25,9, pe când reclamantul are vechimea de 25 ani 10 luni 22 zile.

A solicitat anularea pct. 6 lit. f), g), i), j) și pct. 7 lit. a) din decizia CNAS nr. 21752-7 din 06 februarie 2018 ca fiind ilegale, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să-i stabilească pensia începând cu data concedierii din cadrul Ministerului Afacerilor Interne – 08 octombrie 2003 în mărime de 65 %, cu achitarea pensiei respective pentru perioada de la data demisionării până în prezent, cu aplicarea coeficientului de indexare, cât și a majorărilor stabilite la pensie pe perioada menționată și repararea prejudiciului moral în sumă de 60 000 de lei.

Prin hotărârea din 07 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Instanța de fond a constatat că potrivit art. 50 alin. (2) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993, în cazul adresării tardive, pensia pentru perioada precedentă se stabilește de la data apariției dreptului la pensie, dar cel mult cu 12 luni înainte de solicitarea pensiei. În asemenea condiții, decizia nr. 21752-7 din 06 februarie 2018 este legală, pensia pentru vechime în muncă fiind corect modificată la 59 % cu plățile derivate stabilite, or, Andrei Ionașcu s-a adresat la Casa Națională de Asigurări Sociale peste termenul legal stabilit.

Prin decizia din 06 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Andrei Ionașcu, a fost casată integral hotărârea din 07 decembrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Central și a fost emisă o hotărâre nouă de admitere parțială a acțiunii. Au fost anulate pct. 6 lit. f), g), i), j) și pct. 7 lit. a) din decizia CNAS nr. 21752-7 din 06 februarie 2018 și a fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să-i stabilească și să-i achite lui Andrei Ionașcu pensia în mărime de 65 % din suma soldei, începând cu data de 08 octombrie 2003. În rest, acțiunea a fost respinsă.

Pentru a decide astfel, Curtea de Apel Chișinău a constatat că având în vedere faptul că Andrei Ionașcu are confirmată vechimea totală în serviciu de 25 ani, 10 luni și 22 zile în cadrul MAI, Casa Națională de Asigurări Sociale urma să-i stabilească o pensie în mărime de 65 % din suma soldei (50 % pentru 20 ani + 15 % (3% x 5 ani)).

Cu referire la data de la care urmează a fi stabilită pensia în mărime de 65 %, instanța de apel a reținut că potrivit art. 54 din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993, suma pensiei calculată pentru pensionarii din rândurile militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri și pentru familiile acestora și nesolicitată la timp se plătește pentru perioada precedentă, însă cel mult pentru 3 ani premergători datei solicitării pensiei. Sumele pensiei neprimite la timp din vina organelor care au stabilit sau care plătesc pensia se plătesc pentru perioada precedentă fără limite în timp.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că în speță, omisiunea în stabilirea și calcularea corectă a pensiei reclamantului îi revine autorităților competente – Casa Națională de Asigurări Sociale și Ministerul Afacerilor Interne, care, la data stabilirii pensiei nu au calculat corect stagiul lui Andrei Ionașcu, fapt care a dus la stabilirea unui cuantum eronat al pensiei.

În consecință, sumele pensiei neprimite la timp se datorează vinei organelor care au stabilit sau care plătesc pensia și respectiv, pensia lui Andrei Ionașcu urmează a fi stabilită și achitată în mărime de 65 % din suma soldei, începând cu data de 08 octombrie 2003, or, aceasta se plătește pentru perioada precedentă fără limite de timp.

Totodată, Curtea de Apel Chișinău a concluzionat asupra respingerii pretenției cu privire la repararea prejudiciului moral, ca fiind neîntemeiată.

La data de 30 mai 2019 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei din 06 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău și menținerea hotărârii din 07 decembrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Central.

În motivarea recursului a invocat că decizia instanței de apel este neîntemeiată, deoarece la data eliberării din cadrul MAI, intimatul nu a depus nicio cerere de stabilire a pensiei și respectiv, legătura causală între data eliberării și data stabilirii pensiei nu există. Or, în lipsa cererii nu poate exista nici dreptul la stabilirea pensiei.

A susținut că astfel, instanța de apel a aplicat legea care nu trebuia să fie aplicată, iar prima instanță corect a dat apreciere normelor materiale și întemeiat a respins acțiunea.

Prin referința depusă la 24 iunie 2019, Andrei Ionașcu a solicitat declararea recursului inadmisibil.

Examinând admisibilitatea cererii de recurs, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de

contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 06 martie 2019.

Decizia instanței de apel redactată integral a fost expediată în adresa părților la data de 25 martie 2019, potrivit scrisorii de însoțire nr. 3407 (f.d. 129), însă lipsesc date cu privire la recepționarea acesteia de către Casa Națională de Asigurări Sociale.

Astfel, recursul, depus la data de 30 mai 2019 de Casa Națională de Asigurări Sociale, este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale ca inadmisibil.

În conformitate cu art.193, 195, 230 și 258 alin. (3) din Codul administrativ și art. 270 din Codul de procedură civilă, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în

contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al
Curtii Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Mariana Pitic

judecătorii

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu